

Ochranné známky

Mgr. Tomáš Gongol, Ph.D.

Prameny

- **Mezinárodní:**

- Pařížská unijní úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (1883, naposledy revidováno 1967)
- Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek (1891, naposledy revidováno 1967)
  - Protokol k Madridské dohodě (1989)
- Nicejská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu ochranných známek (1957)
- Vídeňská dohoda o třídění obrazových prvků

- **Komunitární**

- Nařízení Rady ES 40/94, o ochranné známce společenství

- **Vnitrostátní**

- Zákon 441/2003 Sb., o ochranných známkách
- Občanský zákoník (licenční smlouva)
- Správní řád
- Zákon o správních poplatcích

Ochrana na území ČR

- Na území České republiky požívají ochrany ochranné známky, které jsou:
  - zapsány v rejstříku ochranných známek vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví (**Národní ochranné známky**)
  - s účinky pro Českou republiku zapsány v rejstříku vedeném Mezinárodním úřadem duševního vlastnictví na základě mezinárodní přihlášky ve smyslu Madridské dohody o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek nebo Protokolu k Madridské dohodě (**mezinárodní ochranné známky**),
  - o zapsány v rejstříku vedeném Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (známky a vzory) podle nařízení Rady Evropských společenství o ochranné známce Společenství (**ochranné známky Společenství**),
  - **všeobecně známé známky** ve smyslu Dohody o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví

Definice ochranné známky

Ochrannou známkou může být za podmínek stanovených zákonem

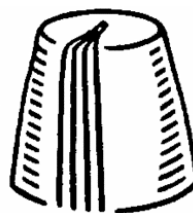
jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal

pokud je toto označení **způsobilé odlišit** výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby.

- Podmínkou je zápis do rejstříku ochranných známek u ÚPV

Druhy ochranných známek

- **Slovní** – jsou tvořeny pouze slovy, popř. písmeny. Toto slovní označení není nijak graficky upravováno. Tak např. ochrannou známkou slovní budou názvy **KOFOLO, TATRA, VÍTKOVICE, ORION, MICROSOFT, APPLE.**
- **Obrazové** – jsou tvořeny pouze obrázkem bez jakéhokoli doprovodu slov či písmen. Např. klíček (SETUZA), kladívka na trojúhelníku (Třinecké železárny), klobouk (TONAK), či okřídlený šíp (ŠKODA)
  - Obrazové prvky jsou mezinárodní kategorizované (Vídeňská dohoda)

Druhy ochranných známek

- Kombinované – kombinace obrázku a slov či písmen, popř. graficky upravená slova či písmena.

Bata

Druhy ochranných známek

- Ochranné známky ale mohou být také **trojrozměrné**. Nejčastěji se jedná o lahve od nápojů. Jako první příklad je uvedena ochranná známka (láhev) spol. RUDOLF JELÍNEK, a.s. jako druhý láhev od Becherovky.

První barevná známka ES

Známka tvořená vůní

- Dosud pouze jeden případ, a to jako známka
- Společenství **CTM 000428870 tennis balls**
- „Description: The mark consists of **the smell of fresh cut grass applied to the product...**“

Známka s dobrým jménem

- Dobré jméno (dobrá pověst, renomé) je u ochranné známky vyjádřením toho, že veřejnost známku v důsledku jejího užívání zná a spojuje ji s dobrými vlastnostmi, které od výrobků nebo služeb takto označenými očekává, a věnuje jí svou důvěru.
  - Tato skutečnost má za následek zvýšení hodnoty takové známky.
- Známkou s dobrým jménem je známka natolik silnou, že odlišuje jejího vlastníka od jiných osob bez omezení na určitý druh zboží nebo služeb, a to i v tom případě, není-li zapsána.

Všeobecně známá OZ

- Všeobecně známou známkou může být takové označení, které svou ochranu získalo nikoli zápisem do rejstříku, ale získáním své všeobecné známosti.
  - Chráněná **pro ty zboží a služby, pro které se stala všeobecně známou** (X kdysi pro všechny)
    - to však nebrání, aby ochrana byla **rozšířena na všechny výrobky a služby** za předpokladu, že **všeobecně známá známka získala dobré jméno**, tj. stala se významnou ve veřejnosti tak, že užívání pozdějšího označení bez řádného důvodu by nepoctivě těžilo z dobrého jména všeobecně známé známky

Prostá

Všeobecně známá

S dobrým jménem

- **Známka (prostá)**
- ochrana jen v rozsahu zapsaného seznamu výrobků a služeb

- **Všeobecně známá**
- Ochrana bez ohledu na formální zápis nebo jeho rozsah, **ale jen v rozsahu materiální všeobecné známosti u veřejnosti**

- **Známka s dobrým jménem**
- Ochrana bez ohledu na zápis, proti všem

Označení nezpůsobilá být OZ

- Ochranná známka musí být v první řadě **graficky znázornitelná** (nelze registrovat např. zvukové nebo čichové OZ).
- Ochranná známka musí mít **rozlišovací způsobilost**.
  - Nelze tak zapsat jako ochrannou známku slovo Motorka, Chléb

PŘEKÁŽKY ZÁPISU

- **Relativní**
  - právo přednosti jiné osoby ke shodné či podobné ochranné známce přihlášené pro stejné nebo podobné výrobky či služby
- **Absolutní**
  - zejména rozlišovací nezpůsobilost, pouhá popisnost, rozpor s veřejným pořádkem, klamavost, zneužití náboženských symbolik atd.

Spor sprace.cz a práce.cz

- Majitel OZ prace.cz podal námitku proti zápisu OZ Sprace.cz z důvodu zaměnitelnosti

prace.cz

Spráce

- slovnímu prvku „práce“ předřazen obrazový prvek připomínající písmeno „S“ – námitka byla odmítnuta

Práva z ochranné známky

- Vlastník ochranné známky má výlučné právo **užívat** ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna.
  - Se známkou může používat značku ®

Nároky ze zneužití OZ

- Podle zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví má **majitel ochranné známky** právo
  - na informace o zboží s falšovanou ochrannou známkou
  - aby zboží s falšovanou ochrannou známkou bylo staženo z trhu nebo i zničeno
  - aby se porušitel práv zdržel svého jednání
  - na náhradu škody (skutečná škoda + ušlý zisk)
  - vrácení bezdůvodného obohacení
  - přiměřené zadostiučinění (omluva, finanční)
  - uveřejnění rozsudku v médiích

Nikdo nesmí v obchodním styku bez souhlasu vlastníka užívat (na obalu, v nabídce, při dovozu, v reklamě):

- označení shodné s ochrannou známkou pro výrobky nebo služby, které jsou **shodné** s těmi, pro které je ochranná známka zapsána,
- Označení **shodné nebo podobné**, u kterého existuje **pravděpodobnost záměny** na straně veřejnosti, včetně pravděpodobnosti **asociace** mezi označením a ochrannou známkou,
- označení pro výrobky nebo služby, které sice nejsou podobné těm, pro které je ochranná známka zapsána, avšak jde o ochrannou známku, která **má dobré jméno** v České republice

Vyčerpání práv z OZ

- Vlastník ochranné známky není oprávněn zakázat její užívání na výrobcích, které byly s touto ochrannou známkou uvedeny na trh v České republice v ES nebo EHS
  - Lze zakázat pokud se stav, popřípadě povaha výrobků po jejich uvedení na trh změnila nebo zhoršily

ÚPV OZ zruší, jestliže

- ochranná známka **nebyla po nepřetržitou dobu 5 let řádně užívána** pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána, a pro neužívání neexistují řádné důvody
- se ochranná známka stala pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána, v důsledku činnosti nebo nečinnosti svého vlastníka, **označením, které je v obchodě obvyklé**
- ochranná známka po dni jejího zápisu v důsledku užívání může **vést ke klamání veřejnosti**, zejména pokud jde o povahu, jakost nebo zeměpisný původ těchto výrobků nebo služeb.

Změna vlastníka

- **písemnou smlouvou**
  - může být nezávisle na převodu podniku
  - pro všechny výrobky nebo jen pro některé z nich.
- **v případech stanovených zvláštními předpisy**
  - např. občanský zákoník (převod závodu), z. o přeměnách obchodních společností (fúze)
- **Převod, popřípadě přechod ochranné známky je účinný vůči třetím osobám zápisem do rejstříku**

Licence

- Právo užívat ochrannou známku může být poskytnuto na základě licenční smlouvy pro všechny výrobky nebo služby, pro které byla ochranná známka zapsána, nebo pro některé z nich
  - Výlučná / nevýlučná
- Licenční smlouva je účinná vůči třetím osobám zápisem do rejstříku
  - o zápis do rejstříku je oprávněna požádat kterákoli ze smluvních stran

Zástavní právo

- Ochranná známka může být předmětem zástavního práva, předmětem výkonu rozhodnutí či exekuce a může být zahrnuta do konkurzní podstaty
- Zástavní právo k ochranné známce **vzniká zápisem do Rejstříku**
  - UPV zapíše do rejstříku, a to ve lhůtě do 1 měsíce od přijetí žádosti

Doba platnosti

- Zápis ochranné známky platí **10 let ode dne podání přihlášky**.
- na žádost vlastníka ochranné známky se **obnoví, a to vždy na dalších 10 let**.
  - Nepožádá-li vlastník o obnovu zápisu, ochranná známka zanikne.
- Vlastník se může u UPV písemným prohlášením vzdát práv k ochranné známce

Kolektivní ochranná známka

- ochranná známka, která je takto **označena již při podání přihlášky** a která je způsobilá rozlišovat výrobky nebo služby členů či společníků právnické osoby nebo účastníků sdružení od výrobků nebo služeb jiných osob.
  - mohou ji používat jen členové sdružení
  - nemůže být předmětem licence, nemůže být poskytnuta jako zástava a nemůže být převedena na jinou osobu.
- Podmínky užívání včetně sankcí za jejich porušení se stanoví **písemnou smlouvou o užívání kolektivní OZ**

Rejstřík

- ÚPV vede rejstřík, který obsahuje
  - údaje o přihláškách
  - údaje o zapsaných OZ
- Rejstřík je veřejný a každý má právo do něj nahlížet, pořizovat si kopie a výpisy

Registrace OZ

- Ochranné známky se registrují u Úřadu průmyslového vlastnictví.
  - Správní řízení
- **Zahájení řízení přihláškou**
  - Právo přednosti (priority) před později podanými
- **Formální přezkum**
  - Přezkum náležitostí přihlášky
- **Věcný přezkum**
  - Podmínky zápisné způsobilosti, odmítnutí ochrany dle §4-7 ZOZ
- Součástí přihlašovacího řízení je **tříměsíční lhůta od zveřejnění zapisovaného označení ve věstníku UPV** pro podání námitek proti zápisu.
  - Po uplynutí lhůty lze námítky podat až ve výmazovém řízení

Cena registrace

- Ochrannou známku si můžeme zaregistrovat sami
  - avšak vzhledem k tomu, že jedná o odbornou činnost, lépe pověřit profesionály (patentoví zástupci, nebo specializovaní advokáti).
- Registrace ochranné stojí cca. 13.000,- Kč a trvá zhruba 6 až 12 měsíců.
- V ceně je již zahrnut správní poplatek 5.000,- Kč, zbytek ceny je tvořen odměnou patentového zástupce či advokáta.
- Patentový zástupce či advokát provede zejména
  - rešerši (zjistí, zda je označení registrováno)
  - odborně posoudí jeho zápisnou způsobilost označení
  - zpracuje přihlášku
  - zastupuje klienta ve správním řízení
  - dává vyjádření k námitkám třetích osob,

Mezinárodní zápis OZ – Madridská dohoda

- ČR je smluvním státem Madridské dohody o mezinárodním zápisu továrních známek,
- Smluvní státy tvoří zvláštní Unii
- Zápis v jiné zemi M.dohody je podmíněn zápisem v zemi původu
- Žádost o mezinárodní zápis se podává u národního úřadu, ten vyhotoví přihlášku a odešle WIPO

Komunitární OZ

- Známká Společenství se zapisuje do rejstříku známek Společenství u Úřadu pro harmonizaci vnitřního trhu (OHIM) ve sídlem v Alicante
- Ochrana vyplývá na území ČR z členství v EU

Pařížská unijní úmluva (čl. 6bis)

- (1) Unijní země se zavazují, buď z úřední povinnosti, jestliže to zákonodárství země dovoluje, nebo na žádost zájemce, že odmítnou nebo zruší zápis a zakáží užívání tovární nebo obchodní známky, která je reprodukcí, napodobením nebo překladem, jež je s to vyvolat záměnu se známkou, o které podle posudku příslušného úřadu země zápisu nebo užívání je tam **všeobecně známo**, že je již známkou osoby oprávněné požívat výhod této Úmluvy a užívanou **pro stejné nebo podobné výrobky**. Stejně je tomu, jestliže podstatná část známky je reprodukcí takové známky obecně známé, nebo napodobením, jež je s to způsobit záměnu s ní.
- (2) **Pro domáhání se výmazu takové známky je povolena lhůta nejméně 5 let od dne zápisu**. Unijní země mohou stanovit lhůtu, ve které se lze domáhat zákazu užívání.
- (3) Pro domáhání se výmazu nebo zákazu užívání známek zapsaných nebo užívaných ve zlém úmyslu se lhůta nestanoví.